

Apie disertacijų gynimą Vilniaus universiteto Istorijos fakultete

APIE VALDOVO SIMBOLIUS

2005 m. gegužės 13 d. Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto Istorijos teorijos ir kultūros istorijos katedros asistentė Loreta Skurvydaitė apgynė daktaro disertaciją „Lietuvos valdovo antspaudo insignijos susiformavimas XIV a. pabaigoje–XV a. viduryje“. Dalyvavo visi gynimo tarybos nariai ir abu oponentai. L. Skurvydaitė išsamiai pristatė auditorijai savo darbą, išklė tyrimo problemą; paaiškino, kuriuos suformuluotus uždavinius pavyko išspręsti, o kurie išryškėjo dirbant ir laukia naujo tyrinėtojų žvilgsnio. Po autorės kalbėjo darbo mokslinis vadovas prof. habil. dr. Edvardas Gudavičius. Jis aptarė sfragistikos tyrinėjimų būklę Lietuvoje, pabrėždamas spragų užpildymą valstybės sfragistikos srityje svarbą. Taip pat atkreipė dėmesį į bendrą pagalbinių disciplinų situaciją. Paskui gynimo tarybos pirmininkas prof. dr. Alfredas Bumblauskas paskelbė, kad yra gautas atsiliepimas iš Ukrainos nacionalinės mokslų akademijos L. Krypiakevyčiaus Ukrainos studijų instituto, kurį pasirašė dr. Yaroslavas Isaievychas ir dr. Iurij'us Zazulakas, ir suteikė žodį oponentams.

Mokslinę diskusiją pradėjusi Šiaulių universiteto doc. dr. Rita Regina Trimonienė pabrėžė darbo aktualumą, mokslinį naujumą, nes

„iki šių dienų lietuviškoje historiografijoje valdžios simbolikos ir insignijų formavimasis nėra tyrinėtas“. Trumpai atpasakojusi darbo dalis, oponentė išsakė keletą esminių pastabų. Kitas oponentas – Vilniaus universiteto humanitarinių mokslų daktaras Rimvydas Petrauskas, išsamiai atsiliepime pabrėžė, kad L. Skurvydaitės darbas skirtas Lietuvos historiografijoje iki šiol menkai nagrinėtai „politinės ikonografijos“ temai ir pagyrė autorę už ryžtą tyrinti ankstyvąją lietuviškąją diplomatinę ir sfragistinę medžiagą. R. Petrauskas pabrėžė, kad autorė „įtikinamai atskleidė Lietuvos valdovo antspaudo – insignijos susiformavimo procesą“.

Paskui kalbėjo tarybos nariai. Prof. habil. dr. Mykolas Michelbertas savo ruožtu atkreipė dėmesį į sfragistikos tyrinėjimų reikalus lietuviškoje historiografijoje ir pabrėžė, kad „darbas yra originali, savarankiška mokslinė studija, reikšminga ne tik Lietuvos sfragistikai, bet ir gretimoms istorijos disciplinoms (heraldikai, numizmatikai etc.)“. Doc. dr. Šarūnas Liekis iš M. Romerio universiteto taip pat akcentavo lietuviškoje historiografijoje menkai ištirtą valdovų antspaudų, simbolių ir insignijų problematiką bei pareiškė, kad darbas yra originali

mokslinė studija. Aistringiausia diskusiją įžiebė habil. dr. Alvydas Nikžentaitis, suabejojęs darbo originalumu ir jame nagrinėtų problemų aktualumu. Dar tarybos narys pasigedo autorės nuorodų į kai kurių istorikų (tarp jų ir užsienio mokslininkų) parengtas šaltinių publikacijas.

Po karštų darbo vadovo E. Gudavičiaus, tarybos pirmininko A. Bumblausko ir prof. habil. dr. Zenono Norkaus pasisakymų baigiamąjį žodį tarė disertantė.

Ir jai buvo suteiktas humanitarinių mokslų daktaro laipsnis. Dar sykį sveikiname.

Eligijus Raila